

Siniša Golub, Mihaela Mesarić i Davorin Mance:

Međimurska priroda: Iz blata i zlata (Fotomonografija)

Urednik:

mr. sc. Siniša Golub

Izdavač:

*Međimurska priroda – Javna ustanova
za zaštitu prirode
Mursko Središće, 2022.*

Format:

*200 mm x 200 mm; meki uvez
120 str. + 100 fotografija*

Vrijedni dijelovi prirode Međimurja službeno se štite od 1963., no tek je 2007. počela raditi zakonom propisana Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Međimurske županije. Upravo zbog te vremenske „rupe“ od preko četrdeset godina, danas postoji stalna potreba informiranja javnosti i edukacije dionika o tome što je od prirodnih vrijednosti uopće službeno zaštićeno u Međimurju. Jer, kako da narod štiti i čuva bilo što, ako prethodno nije upoznat s onim što je službeno zaštićeno?

Međimurska priroda – Javna ustanova za zaštitu prirode danas je jedna od najaktivnijih ustanova te vrste u Republici Hrvatskoj. Pored opsežne redovite djelatnosti, čuvari prirode po službenoj dužnosti nastoje svake godine objaviti barem jedan naslov na temu prirode Međimurja. Tako je u 15 godina djelovanja objavljeno 15 značajnijih edicija, pri čemu se misli na ukoričene publikacije s ISBN brojem. Kad se tome pridoda i efemerna građa (osobito u svjetlu digitalizacije knjižničarstva), brošure i umjetnički plakati, broj naslova je puno veći.

Godine 2017. Javna ustanova je obilježila desetu godišnjicu rada, a u rujnu te godine tiskana je knjiga pod naslovom *Međimurska priroda: Iz blata i zlata*. Tada u nakladi od 1 500 primjeraka, knjiga je ubrzo nestala – pronašla je svoje mjesto u umu i srcima čitatelja. S obzirom na stalnu potražnju za knjigom, sve do današnjega dana, u povodu 15. godišnjice rada ustanove, tiskano je II. izmijenjeno izdanje.

Sadržaj i koncept knjige ostao je istovjetan prvom izdanju; kroz sedam poglavlja troje autora obrađuju zaštićena prirodna područja i pojedinačne objekte, i to kronološki prema redoslijedu proglašenja, počevši od 1963. pa do rujna 2021. Poglavlja idu redom: *Pojedinačna stabla*, *Perivoj Zrinski(h)*, *Spomenik prirode Bedekovićeve grabe*, *Značajni krajobraz rijeke Mure*, *Regionalni park Mura – Drava*, *Vrste – važnost i zaštita* te *Međunarodna zaštita nad međimurskom prirodom*.

Iako je evolucija prirodozaštitarke misli u Međimurju već obrađena u ranijim izdanjima istoga nakladnika (od kojih se posebno izdvaja naslov *Na početku bijaše stablo – 50 godina zaštite prirode u Međimurju*, 2013.), u ovom novom II. izdanju knjige precizno su opisana i fotografijom dočarana sva zaštićena područja te pojedinačna stabla, njih devet na sedam lokaliteta. Troje autora tom se temom bavi više od dva desetljeća, što se vidi iz pomno odabranih fotografskih priloga u knjizi. Iako je riječ o fotomonografiji, prateći tekstovi upotpunjuju sliku zaštićene međimurske prirode u mjeri u kojoj se današnji čitatelj voljan posvetiti čitanju.

Posebnost je knjige i njena dvojezičnost; najvažnije činjenice i zapažanja objavljene su i na engleskom jeziku. Knjiga je upotpunjena citatima američkoga prirodoslovca Alda Leopolda (1887. – 1948.) iz njegove kultne knjige *Ljetopis Pješčanog Okruga* koja je u hrvatskom izdanju objavljena u ožujku 2021., u prijevodu Siniše Goluba.

Takva nam je literatura nasušno potrebna, iako jako rijetka u Hrvatskoj. Svaka hrvatska županija ima svoju javnu ustanovu za zaštićena područja prirode, ali svaka ustanova nema nakladnički potencijal poput ovoga u Međimurju. Jer, koliko je važno čuvati prirodu, toliko je važno i publicirati teme iz domene zaštite prirode. Pritom je isticanje prirodnih ljepota i njihovih vrijednosti važno koliko i ljudske aktivnosti u zaštiti prirode. A upravo se u županijskim javnim ustanovama generira ogromno znanje i spoznaje o prirodi naše domovine, samo što to znanje nije uvijek prikladno opisano niti zapisano. Utoliko ova knjiga ima svoju težinu koja uvelike nadilazi regionalne okvire Međimurja.

Drugo izdanje knjige tiskano je u nakladi od 1 000 primjeraka i dostupno je u Centru za posjetitelje *Med dvema vodami* u Križovcu kod Murskog Središća. Od svih dosadašnjih knjiga nakladnika Međimurska priroda – Javna ustanova za zaštitu prirode, jedino je ova doživjela drugo izdanje, što na svojevrsan način govori o njejoj važnosti.

Roberta Radović